

Vergaderjaar 2007–2008

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

AW

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 22 december 2007

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat/Algemene Zaken en Huis der Koningin¹ heeft op 12 december 2007 een brief gestuurd aan de staatssecretaris voor Europese Zaken inzake Voorstel tot herziening/amendering van het statuut en financiering van politieke partijen op Europees niveau². Voorstel tot herziening/amendering van het statuut en financiering van politieke partijen op Europees niveau.

Bij brief van 21 december 2007 heeft de staatssecretaris hierop geantwoord.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijke overleg.

De griffier van de commissie,
Menninga

¹ Samenstelling:

Holdijk (SGP), Meindertsma (PvdA), Bemelmans-Vidéc (CDA), Dölle (CDA), Ten Hoeve (OSF), Kox (SP), Russell (CDA), Noten (PvdA), Putters (PvdA), vice-voorzitter, Engels (D66), Thissen (GL) Hendrixx (CDA), Van Kappen (VVD), De Boer (CU), Quik-Schuijt (SP), K. G. de Vries (PvdA), Schaap (VVD), Hermans (VVD), voorzitter, Ten Horn (SP), De Vries-Leggedoor (CDA), Koffeman (PvdD), Strik (GL), Lagerwerf-Vergunst (CU), Rehwinkel (PvdA), Duthler (VVD), Vacature (SP) en Yildirim (Fractie-Yildirim)

² Zie ook dossier E070120 op www.europapoort.nl

BRIEF AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR EUROPESE ZAKEN

Den Haag, 12 december 2007

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat/Algemene Zaken en het Huis der Koningin (BZK/AZ) heeft in haar vergadering van 10 december jl. gesproken over het Europese voorstel tot herziening/amendering van Verordening 2004/2003 betreffende het statuut en de financiering van politieke partijen op Europees niveau (COM(2007)364)». In het BNC-fiche wordt het Ministerie van Buitenlandse Zaken als eerstverantwoordelijk ministerie aangeduid.

De commissie kan zich vinden in het regeringsstandpunt zoals verwoord in het desbetreffende BNC-fiche, maar zou graag uw bredere visie en standpunt vernemen op enkele elementen van het specifieke Europese voorstel. Alsmede vraagt de commissie of u kunt aangeven in hoeverre de Nederlandse regering deze aandachtspunten mee heeft genomen in de Europese onderhandelingen of eventueel nog mee zal nemen.

De commissie is van mening dat de procedure en de criteria waaraan voldaan moet worden om als partij of stichting voor subsidie in aanmerking te komen, verhelderd moeten worden. Zo ontvangt de commissie graag uw visie op de huidige formulering van overweging 4 van de preambule en artikel 3 in samenhang met het voorgestelde lid 4 van artikel 2. Hierin wordt gesuggereerd dat een Europese politieke partij de beginselen van de Europese Unie moet onderschrijven en dat een stichting bij moet dragen aan het proces van Europese integratie. Daarmee lijkt het inhoudelijke standpunt van een Europese politieke partij of een daaraan gelieerde stichting over de Europese integratie verbonden te worden aan de financiering. Een partij of stichting die kritisch staat ten opzichte van Europa zou in dat geval op grond van inhoudelijke toetsing kunnen worden uitgesloten van financiering. Kunt u tevens aangeven op welke wijze de toetsing vooraf door het Europees Parlement plaatsvindt?

De commissie vraagt zich voorts af of u de drempel voor partijfinanciering, neergelegd in artikel 3, houdbaar vindt, omdat die mede door de uitbreiding van de EU relatief hoger is komen te liggen. Hierdoor hebben kleine partijen meer moeite om aan de voorwaarden te voldoen. Ten slotte zou de commissie graag vernemen hoe u aankijkt tegen de verschillende zwaarte van de voorwaarden voor ondersteuning die gelden voor fracties in het Europees Parlement en Europese politieke partijen.

De griffier van de commissie,
Menninga

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VOOR EUROPESE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 december 2007

Graag bied ik u hierbij de reactie aan op het verzoek van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat/Algemene Zaken en het Huis der Koningin (BZK/AZ) van 12 december 2007 met kenmerk 140103U/HM/SJ inzake het voorstel tot herziening/amendering van het statuut en de financiering van politieke partijen op Europees niveau.

In de brief vraagt u naar mijn visie en standpunt ten aanzien van enkele elementen uit Verordening 2004/2003 betreffende het statuut en de financiering van politieke partijen op Europees niveau. Daarbij geeft u aan dat uw Commissie zich kan vinden in het regeringsstandpunt zoals verwoord in het desbetreffende BNC-fiche. Graag wil ik u bij deze informeren dat de Raad en het Europees Parlement inmiddels overeenstemming hebben bereikt over de herziening van de Verordening.

Politieke partijen op Europees niveau die voor financiering uit de algemene begroting van de Europese Unie in aanmerking wensen te komen, dienen jaarlijks een verzoek in bij het Europees Parlement. Het Europees Parlement besluit binnen een termijn van drie maanden over eventuele toekenning. Ook onderzoekt het Europees Parlement regelmatig of de politieke partijen en de stichtingen nog steeds aan de in de Verordening gestelde voorwaarden voldoen.

U geeft aan van mening te zijn dat de procedure en de criteria waaraan politieke partijen en stichtingen op Europees niveau moeten voldoen om in aanmerking te komen voor financiering dienen te worden verhelderd. Daarbij stelt u dat het lijkt alsof het inhoudelijke standpunt van een partij of stichting invloed heeft op het in aanmerking komen voor financiering, gelet op de voorwaarden zoals gesteld in de Verordening. Hoewel politieke partijen en stichtingen de beginselen die ten grondslag liggen aan de Europese Unie moeten eerbiedigen, is er geen sprake van dat zij op grond van een kritische houding ten aanzien van Europa uitgesloten kunnen worden van financiering. In artikel 3 lid c van de Verordening worden de beginselen waarop de Europese Unie is gegrondvest genoemd, te weten vrijheid, democratie, mensenrechten en fundamentele vrijheden alsmede de rechtstaat. Politieke partijen en stichtingen op Europees niveau moeten deze algemene beginselen – die al in de oorspronkelijke Verordening uit 2003 waren opgenomen en bij deze herziening niet ter discussie stonden – eerbiedigen en laten de mogelijkheid van kritische opvattingen inzake het Europese integratieproces onverlet. Ook het woord «debat» in het nieuwe artikel 2 lid 4 duidt op het feit dat er ruimte is voor argumenten van voor- en tegenstanders van het proces van Europese samenwerking. In de afgelopen jaren, waarin Verordening 2004/2003 van kracht is geweest, is gebleken dat politieke partijen op Europees niveau met kritische opvattingen over het proces van Europese samenwerking evenzeer voor financiering in aanmerking zijn gekomen.

Voorts vraagt u zich af of ik de drempel voor partijfinanciering houdbaar vindt, daar deze mede door de uitbreiding van de EU hoger is komen te liggen. Het is een terechte observatie dat door de uitbreiding van de Unie de bestaande voorwaarde van vertegenwoordiging in ten minste een vierde van de lidstaten een verzwaring is. Immers in 2003 was in een Unie van 15 lidstaten vertegenwoordiging in ten minste vier lidstaten voldoende om te voldoen aan de voorwaarde uit artikel 3, lid 3b. In de

uitgebreide Unie van 27 lidstaten is dat opgelopen naar een vertegenwoordiging in ten minste zeven lidstaten. Ik ben van mening dat de politieke partijen op Europees niveau in een uitgebreide Unie een groter aantal burgers met een bredere geografische herkomst moeten vertegenwoordigen. Derhalve heeft het kabinet er bij de herziening van de Verordening niet voor gepleit deze voorwaarde van vertegenwoordiging in ten minste eenvierde van de lidstaten te wijzigen. Ook andere lidstaten hebben daar vanaf gezien.

Ten slotte vraagt u naar mijn mening ten aanzien van de verschillende zwaarte van de voorwaarden voor ondersteuning die gelden voor fracties in het Europees Parlement en Europese politieke partijen. Het Europees Parlement heeft een eigen verantwoordelijkheid inzake de ondersteuning van de fracties, hetgeen geschiedt uit de eigen middelen van het Europees Parlement. Derhalve acht ik het niet opportuun mijn mening ter zake te formuleren. Wel kan ik u voor de volledigheid verwijzen naar het besluit van het Bureau van het Europees Parlement van 30 juni 2003¹ waarin het Bureau de regelingen vaststelt inzake de terbeschikkingstelling en de uitvoering van de faciliteiten en kredieten voor fracties, respectievelijk de controle erop.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De staatssecretaris voor Europese Zaken,
Frans Timmermans

¹ Geamendeerd door het Bureau op 22 maart 2006 en 11 juli 2007.